

॥ ३० ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ मह्यंमम ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ ३७ ॥ ३८ ॥ ३९ ॥ ४० ॥ ४१ ॥ ४२ ॥ ४३ ॥ ४४ ॥ ४५ ॥ ४६ ॥ ४७ ॥ ४८ ॥ ४९ ॥ ५० ॥ ५१ ॥ ५२ ॥ ५३ ॥ ५४ ॥
 पितामहं महाप्राज्ञं विनयेनोपगम्य ह ॥ यदब्रवीत्सुतस्ते सौतन्मेशृणु जनेश्वर ॥ ३० ॥ दुर्योधन उवाच ॥ द्रोणश्च त्वंच शल्यश्च रुपो द्रौणिस्तथैव च ॥ कृत
 वर्मा चिहार्दिक्यः कांबोजश्च सुदक्षिणः ॥ ३१ ॥ भूरिश्रवा विकर्णश्च भगदत्तश्च वीर्यवान् ॥ महारथाः समाख्याताः कुलपुत्रास्तनुत्यजः ॥ ३२ ॥ त्रयाणामपि लोका
 नां पर्याप्ता इति मे मतिः ॥ पांडवानां समस्ताश्च नातिष्ठंत पराक्रमे ॥ ३३ ॥ तत्र मे संशयो जातस्तन्ममाचक्ष्व पृच्छतः ॥ यं समाश्रित्य कौंतेया जयंत्यस्मान्क्षणे क्ष
 णे ॥ ३४ ॥ भीष्म उवाच ॥ शृणुराजन्वचो मत्स्यं यथा वक्ष्यामि कौरव ॥ बहुशश्च मयोक्तो सिनच मे तत्त्वया कृतं ॥ ३५ ॥ क्रियतां पांडवैः सार्धं शमो भरतसत्त
 म ॥ एतत्क्षेममहं मन्ये पृथिव्यास्तव वाविभो ॥ ३६ ॥ भुंक्ष्वे मां पृथिवीं राजन् भ्रातृभिः सहितः सुखी ॥ दुर्हृदस्तापयन् सर्वान्नंदयंश्चापि बांधवान् ॥ ३७ ॥ न च मे
 क्रोशतस्तात श्रुतवानसि वै पुरा ॥ तदिदं समनुप्राप्तं यत्पांडू नवमन्यसे ॥ ३८ ॥ यश्च हेतुरवध्यत्वे तेषामक्लिष्टकर्मणां ॥ तं शृणुष्व महाबाहो मम कीर्तयतः प्रभो ॥
 ॥ ३९ ॥ नास्ति लोके पुतद्रूतं भवितानो भविष्यति ॥ योजयेत्पांडवान् सर्वान्यालिताञ्छार्द्धयन्वना ॥ ४० ॥ यत्तु मे कथितं तात मुनिभिर्भावितात्मभिः ॥ पुराणगी
 तं धर्मज्ञतच्छृणुष्व यथा तथं ॥ ४१ ॥ पुरा किल सुराः सर्वे ऋषयश्च समागताः ॥ पितामहमुपासेदुःपर्वते गंधमादने ॥ ४२ ॥ तेषां मध्ये समासीनः प्रजापतिरपश्य
 त ॥ विमानं प्रज्वलद्वासास्थितं प्रवरमंबरे ॥ ४३ ॥ ध्यानेनावेद्यतद्ब्रह्मा कृत्वा च नियतो जलिं ॥ नमश्चकार तद्दृष्ट्वात्मा पुरुषं परमेश्वरं ॥ ४४ ॥ ऋषयस्त्वथ देवाश्च दृ
 ष्वा ब्रह्माणमुत्थितं ॥ स्थिताः प्रांजलयः सर्वे पश्यन्तो महदद्भुतं ॥ ४५ ॥ यथावच्च तमभ्यर्च्य ब्रह्मा ब्रह्मविदां वरः ॥ जगाद जगतः स्रष्टा परं परमधर्मवित् ॥ ४६ ॥ वि
 श्वावसुर्विश्वमूर्तिर्विश्वेशो विश्वक्सेनो विश्वकर्मा वशीच ॥ विश्वेश्वरो वासुदेवो सितस्माद्योगात्मानं देवतं त्वामुपैमि ॥ ४७ ॥ जय विश्वमहादेव जय लोकहिते र
 त ॥ जय योगीश्वर विभोजय योगपरावर ॥ ४८ ॥ पद्मगर्भ विशालाक्ष जय लोकेश्वरेश्वर ॥ भूतभव्यभवन्नाथ जय सौम्यात्मजात्मज ॥ ४९ ॥ असंख्येयगुणा
 धारजय सर्वपरायण ॥ नारायण सुदुष्पारजय शार्ङ्गधनुर्धर ॥ ५० ॥ जय सर्वगुणोपेत विश्वमूर्ते निरामय ॥ विश्वेश्वर महाबाहो जय लोकार्थतत्पर ॥ ५१ ॥ महो
 रगवराहाद्य हरिकेश विभोजय ॥ हरिवास दिशामीश विश्ववासा मिताव्यय ॥ ५२ ॥ व्यक्ताव्यक्तामितस्थान नियतेन्द्रिय सत्क्रिय ॥ असंख्येयात्मभावज्ञ जय गं
 भीरकामद ॥ ५३ ॥ अनंतविदित ब्रह्मन् नित्यभूतविभावन ॥ कृतकार्य कृतप्रज्ञ धर्मज्ञ विजयावह ॥ ५४ ॥